	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**МЕДСЕСТРИНСТВО В ІНФЕКТОЛОГІЇ ТА ІНФЕКЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	І5 Медсестринство
Спеціальність	Сестринська справа
Галузь знань	Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	БЗСО (11 класів): другий рік, семестр IV БЗСО (9 класів): третій рік, семестр VI
Кількість кредитів ECTS/обсяг	3 кредити ЄКТС Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 8 Практичні заняття – 46 Самостійна робота – 36
Викладач	Афонасова Тетяна Миколаївна
E-mail	t.afonasova@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринство в інфектології, інфекційний контроль, інфекційний контроль» спрямований формування у здобувачів освіти системних знань, клініко-епідеміологічного мислення та практичних навичок з інфектології та інфекційного контролю для забезпечення якісної, безпечної та етичної медичної допомоги. Опанування нормативно-правової бази охорони здоров'я, правил використання ЗІЗ, гігієни рук та виконання стандартних операційних процедур (СОП). Засвоєння технологій медичного клінінгу, репроцесингу та пакування виробів медичного призначення, дезінфекції, стерилізації та безпечного поводження з медичними відходами. Вивчення заходів профілактики та епідеміологічного нагляду за інфекціями, пов'язаними з наданням медичної допомоги (ІПНМД: КАІК, КАІСШ, ВАП, ІОХВ), а також алгоритмів екстреної постконтактної профілактики ВІЛ у медпрацівників. Організація роботи кабінетів щеплень, забезпечення функціонування «холодового ланцюга» при

	транспортуванні та зберіганні медичних імунобіологічних препаратів. Формування вмінь щодо проведення протиепідемічних заходів, догляду та медсестринського процесу при інфекційних хворобах різної етіології та механізмів передачі. Основи інфекційного контролю та біобезпеки в ЗОЗ: Організація інфекційного контролю, дезінфекційні та дератизаційні заходи, репроцесинг ВМП, інженерний контроль (вентиляція, УФО), менеджмент відходів, безпека ін'єкцій та мультимодальні стратегії інфекційної безпеки. Епідеміологічний нагляд та імунопрофілактика: Моніторинг ІПНМД, організація роботи первинної ланки (ЦПМСД) та кабінетів щеплень, порядок проведення планової та екстреної імунізації. Спеціальна інфектологія: Кишкові інфекції: Сальмонельоз, шигельоз, черевний тиф, ботулізм, холера, рота- та норовірусні інфекції, гельмінтози. Інфекції дихальних шляхів: Грип, ГРВІ, COVID-19, дифтерія, менінгококова інфекція, кір, кашлюк, вітряна віспа, віспа мавп. Кров'яні та гемоконтактні інфекції: Парентеральні вірусні гепатити (B, C, D), ВІЛ-інфекція/СНІД, малярія, хвороба Лайма. Трансмісивні, TORCH- та особливо небезпечні інфекції: Токсоплазмоз, лістеріоз, чума, туляремія, сказ, правець, сибірка, пріонові хвороби. Здобувач освіти повинен демонструвати здатність приймати обґрунтовані рішення в практичних ситуаціях, впроваджувати стандартні заходи захисту на робочому місці, проводити клініко-епідеміологічну оцінку стану пацієнтів та ефективно забезпечувати протиепідемічний режим в акушерських стаціонарах і закладах охорони здоров'я.
Мета та завдання курсу	**Метою навчальної дисципліни** є формування у здобувачів освіти спеціальності «Медсестринство» (за спеціалізацією «Сестринська справа») системних знань, клініко-епідеміологічного мислення та практичних навичок з інфектології та інфекційного контролю, необхідних для забезпечення безпечної сестринської допомоги. Дисципліна спрямована на оволодіння фундаментальними принципами інфекційної безпеки, опанування базових засад діагностики, специфічної терапії та профілактики інфекційних хвороб, а також на підготовку кваліфікованого фахівця, здатного ефективно організувати і провести комплекс профілактичних та протиепідемічних заходів задля забезпечення

	безпечних умов для пацієнтів, медичного персоналу та відвідувачів. **Основні завдання освітнього компонента**: засвоєння фундаментальних знань з епідеміології, загальної та спеціальної інфектології, оцінювання медико-соціального значення інфекційних хвороб. Вивчення причин виникнення інфекцій, пов'язаних із наданням медичної допомоги (ІПНМД), та теоретичних основ епідеміологічного спостереження. Опанування чинної галузевої нормативно-правової бази України з питань охорони здоров'я, епідеміологічного нагляду, дезінфекції, стерилізації та імунопрофілактики. Оволодіння сучасними стандартами деконтамінації, репроцесингу медичних виробів та менеджменту медичних відходів. Набуття навичок дотримання ізоляційного протоколу, стандартних і розширених заходів захисту, а також правильного використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ). Формування вмінь щодо проведення протиепідемічних заходів, верифікації діагнозу та виконання задоволення потреб пацієнта при інфекційних захворюваннях різної етіології. Формування навичок медсестринського менеджменту для впровадження програм інфекційного контролю та раціонального використання антимікробних засобів. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у систему епідеміологічного спостереження закладу охорони здоров'я. Формування персональної відповідальності за дотримання вимог охорони праці, правил інфекційної безпеки та епідеміологічного режиму (зокрема під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги). Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності Сестринська справа І5 Медсестринство 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»: ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії. - спеціальні компетентності (СК): СК1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці СК2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань,

	оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу. СК6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, задля ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК8 СК9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовування фармакологічних засобів у професійній діяльності. СК10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.
Програмні результати навчання	РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленим нормативно-правовими документами. РН5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

	РН6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта . РН9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги . РН13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацією реконвалесцентів та диспансеризацією пацієнтів. РН16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.
Зміст курсу	
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ	

№	Тема	Кількість годин		

з/п		Лекції	Сам. роб.		
1	Організація інфекційного контролю в закладі охорони здоров'я. Загальна частина. Загальна інфектологія. Основи епідеміології інфекційних хвороб.	2			
	Основи законодавства України про охорону здоров'я: основні джерела та значення.		1		
	Стандартні заходи захисту: Гігієна медичного персоналу. Гігієна рук. Засоби індивідуального захисту		1		
	Заходи захисту засновані на недопущенні зараження інфекційним агентом: контактні, крапельні, повітряні.		1		
	Мультимодальна стратегія удосконалення інфекційної безпеки. Основні правила створення стандартних операційних процедур.		1		
	Порядок проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ- інфекції у медичних працівників при виконанні професійних зобов'язань.		1		
	Антисептики: види, застосування та механізм дії. Дезінфектанти: види, застосування та механізм дії. Резистентність мікроорганізмів до дезінфекційних засобів та фактори, що на неї впливають.		1		
	Основи дезінсекції. Правила, види, методи дезінсекції. Основи дератизації. Правила, види, методи дератизації.		2		
	Інженерний компонент: вентиляція, ультрафіолетове бактерицидне випромінювання.		1		
	Класифікація виробів медичного призначення. Правила та методи транспортування виробів медичного призначення (ВМП). Правила та методи пакування виробів медичного призначення (ВМП). Контроль якості стерилізації.		1		
	Фактори потенційної небезпеки медичних відходів.		1		
	Стандартні заходи захисту: безпека при виконанні ін'єкцій та профілактика травматизму голками. Стандартні заходи захисту: використання чистої і безпечної білизни.		2		
	Епідеміологічний нагляд за ІПНМД. Основні мікробіологічні та епідеміологічні аспекти інфекційного контролю.		1		
	КАІК (Катетер-асоційовані інфекції кровотоку). КАІСШ (Катетер-асоційовані інфекції сечовивідних шляхів)		1		
	ВАП (Вентилятор-асоційована пневмонія). ІОХВ (Інфекції області хірургічного втручання)		1		

	Функції та особливості роботи центра первиної-медико санітарної допомоги (ЦПМСД). Організацію інфекційної служби, санітарний і протиепідемічний режим інфекційних відділень різного профілю.		1		
	Організація та проведення щеплень. Кабінет щеплень (документація, оснащення). Організація та режим роботи кабінетів щеплень. Медичні імунобіологічні препарати які застосовують для імунізації, правила їх транспортування та зберігання, “холодовий ланцюг”.		2		
	Кишкові інфекційні хвороби. Хвороби з переважанням фекально-орального механізму передачі. Черевний тиф. Сальмонельоз . Харчові токсикоінфекції. Вірусні гепатити А. Холера. Ботулізм. Лептоспіроз. Шигельоз. Інфекційні хвороби дихальних шляхів. Хвороби з переважанням повітряно-краплинним механізмом передачі. Грип. ГРВІ (аденовірусна інфекція , риновірусна інфекція). Дифтерія. Менінгококова інфекція. Інфекційний мононуклеоз. Герпесвірусні інфекції.		2		
	Паратиф. Ешерихіоз. Кишковий єрсиніоз		2		
	Гельмінтози		1		
	Ентеровірусні інфекції, поліомієліт. Вірусний гепатит Е		2		
	Норовірусна інфекція. Ротавірусна інфекція. Clostridiodes difficile- асоційована інфекція		3		
	Парагрип. Респіраторно сенсіальна інфекція. Гострий тонзиліт. Паротитна інфекція. Коронавірусна інфекція		4		
	Оперізувальний герпес. Вітряна віспа. Віспа мавп.		2		
	Кір. Кашлюк. Краснуха		2		
	Кров'яні інфекційні хвороби. Захворювання з переважно трансмісивним механізмом передавання. Ендемічний висипний тиф. Малярія. Кров'яні інфекційні хвороби. Захворювання з переважно множинним механізмом передавання. Чума. Туляремія		2		
	TORCH- інфекції. Токсоплазмоз. Лістеріоз		2		
	Хвороба Брілла. Гарячка Ебола.		1		
	Кліщовий енцефаліт. Хвороба Лайма. Бруцельоз.		2		
	Хвороба котячих подряпин (фелінoз). Повільні інфекції. Пріонові хвороби.		2		
	Інфекційні хвороби зовнішніх покривів. Хвороби з переважно контактного механізму передачі. Сказ. Правець. Сибірка. Гемоконтактні інфекційні хвороби		2		

	Вірусні гепатити з гемоконтактним механізмом передачі В, С, Д. ВІЛ-інфекція.				
	Бешиха. Сап.		1		
	СНІД . ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії. ТТ-вірусна інфекція.		2		
	Разом	8	46		

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години	
01	Інфекційний контроль в практиці медичного працівника як технологія безпеки пацієнта та профілактика ІПНМД. Основи епідеміології інфекційних хвороб. Структура і режим інфекційної лікарні. Об'єктивне обстеження хворих. Методи діагностики інфекційних хвороб. Принципи та напрями лікування інфекційних хвороб. Імунопрофілактика інфекційних хвороб	4	
02	Кишкові інфекційні хвороби. Кишкові (бактеріальні) інфекції: черевний тиф, паратифи, ботулізм, кишковий єрсиніоз, ешерихіози	4	
03	Кишкові інфекції з діарейним синдромом: харчові токсикоінфекції, шигельоз, сальмонельоз, холера Інфекційні хвороби вірусної етіології з переважанням фекально-орального механізму передачі: поліомієліт, вірусний гепатит А, Е. Гельмінтози	4	
04	Інфекційні хвороби дихальних шляхів. Хвороби з переважанням повітряно-краплинним механізмом передачі. Коронавірусна інфекція. Грип. ГРВІ (аденовірусна інфекція , риновірусна інфекція). Парагрип. Кашлюк. Дифтерія. Інфекційний мононуклеоз. Гострий тонзиліт. Паротитна інфекція.	4	
05	Менінгококова інфекція. Кір. Краснуха. Герпесвірусні інфекції. Оперізувальний герпес. Вітряна віспа. Віспа мавп.	4	
06	Кров'яні інфекційні хвороби. Хвороби із трансмісивним механізмом передачі. Малярія. Епідемічний висипний тиф. Хвороба Брілла. Кліщовий енцефаліт. Хвороба Лайма.	4	
07	Хвороби із множинним механізмом передачі. Кров'яні інфекційні хвороби. Чума. Туляремія Інфекційні хвороби зовнішніх покривів. Хвороби з переважно контактного механізму передачі. Сибірка. Хвороба котячих подряпин.	4	
08	Інфекційні хвороби зовнішніх покривів. Хвороби з переважно контактного механізму передачі. Сказ. Правець. Бешиха. Сап	4	
09	Гемоконтактні інфекційні хвороби. Вірусні гепатити з гемоконтактним механізмом передачі В, С, Д.ВІЛ-інфекція /СНІД . ВІЛ-асоційовані інфекції та інвазії. TORCH- інфекції. Токсоплазмоз. Лістеріоз Інфекційна безпека в практиці медичного працівника, як технологія безпеки пацієнта та профілактика ІПНМД. Підсумкове заняття	4	

	Разом:	64
Пререквізити	«Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи медсестринства», «Основи психології, медичної етики та деонтології», «Основи фармакології та медична рецептура», «Медична біологія з основами медичної генетики», «Патоморфологія та патофізіологія», «Мікробіологією», «Технології: Основи санології та особистої гігієни», «Мікробіологія з вірусологією та основами імунології», «Основи латинської мови з медичною термінологією», «Анатомія з основами фізіології людини»	
Кореквізити	«Медсестринством у внутрішній медицині», «Медсестринство в неврології, психіатрії та наркології» , «Гінекологія з основами репродуктивного здоров'я та планування сім'ї», «Медсестринство в педіатрії з основами неонатології», «Медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології», «Медсестринство в дерматовенерології та венерології»	
Постреквізити	«Медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології», «Медсестринство в педіатрії з основами неонатології», «Медсестринством в акушерстві», використовують набуті знання як основу для подальшого засвоєння студентами знань та вмінь з циклу клінічних дисциплін професійної та практичної підготовки.	
Методи навчання	Методи організації та здійснення освітньої діяльності 1. Словесні: 1. Лекції – інтерактивні, мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів, опитувань, клінічних кейсів. 2. Розповідь – коротка, образна подача матеріалу у форматі живої історії, Бесіда / дискусія – діалогова взаємодія з елементами дебатів, опитувань, використанням платформ Клас рум. 3. Пояснення – структуроване розкриття понять із візуалізацією (інфографіка, анімація). 4. Мікролекції – короткі відео до 1 хвилини з поясненням теми. 2. Наочні Ілюстрація / демонстрація – інтерактивні плакати. Аудіо-відеоматеріали – відеоогляди. Електронні ресурси –платформа Classroom. 3. Практичні	

	Вправи – тренажери, симулятори клінічних ситуацій. Клініко-ситуативні завдання - робота в малих групах. Освітні проєкти – створення інфографіки, презентацій з результатами досліджень. Підготовка до ліцензійного іспиту – онлайн-тести, симулятори, платформи дистанційного навчання. Методи стимулювання та мотивації Медіаактивність: створення освітніх постів, сторіз, reels з професійним контентом. Професійні симуляції: рольові ігри, розбір клінічних кейсів. Зворотний зв'язок: рейтинги активності, миттєві опитування, челенджі у групових чатах. Методи за логікою подання Індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні, з використанням візуальних карт знань (Canva). Методи за рівнем самостійності Репродуктивні – повторення матеріалу за зразком. Консультування онлайн – індивідуальні консультації через Classroom. Проблемно-пошукові / дослідницькі – групові проєкти. Робота з джерелами – пошук наукової інформації в базах Pub Med, Scopus, DOAJ. Індивідуальні / групові проєкти – інтеграція міждисциплінарних знань, публікація результатів у форматі, презентацій або постерів. Методи контролю та самоконтролю Електронне тестування, Google Forms. Самоперевірка через мобільні застосунки. Онлайн-зворотний зв'язок і корекція знань у цифровому середовищі. Універсальні сучасні методи Словесно-інформаційні, дослідницькі, інтегровані. Цифрові та медіаорієнтовані: мікровідео, інтерактиви.
Методи контролю	Система контролю знань у медичному коледжі поєднує класичні педагогічні методи та сучасні цифрові інструменти, спрямовані на розвиток професійних компетенцій, критичного мислення й самостійності здобувачів освіти. 1. Попередній (діагностичний) контроль Мета: виявити вихідний рівень знань, умінь і навичок здобувачів освіти перед початком вивчення дисципліни. Класичні методи: вступне тестування, бесіда, опитування. Сучасні інструменти: онлайн-тести (Google Forms); інтерактивні опитування; 2. Поточний (формувальний) контроль

	Мета: системно перевіряти засвоєння матеріалу на кожному етапі навчання. Класичні методи: усне або письмове опитування, блиц-контроль, практичні завдання. Сучасні методи: мікротести після теми (Google Forms); 3. Тематичний (модульний) контроль Мета: узагальнити знання після вивчення теми чи розділу, підготувати до підсумкових форм оцінювання. Класичні методи: колоквіум; відповіді за питаннями. Сучасні методи: онлайн-тестування з адаптивною складністю; кейс-завдання (розв'язання проблемних та ситуаційних завдань); створення презентації; проєктна перевірка — демонстрація міні-презентації. 4. Підсумковий (компетентнісний) контроль Мета: оцінити рівень засвоєння теоретичних знань, практичних умінь і професійних компетенцій. Класичні форми: підсумкове заняття- співбесіда чи виконання завдань; Практичний залік - демонстрація вмінь і маніпуляцій. Сучасні формати: Комп'ютерне тестування (Kolokvium) -(100 стандартизованих запитань до підсумкового заняття ; 50 стандартизованих запитань до підсумкового заняття);
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану

Перелік практичних навичок та умінь

1. Гігієнічна антисептична обробка рук
2. Миття рук з милом та водою
3. Хірургічна антисептична обробка рук
4. Послідовність надягання та зняття ЗІЗ (рукавички, маска, халат, щиток). Правильна утилізація одноразових ЗІЗ після використання. .
5. Володіння технікою безпечного проведення ін'єкцій згідно зі стандартами ППІК, що включає дотримання принципу "один шприц — одна голка — один пацієнт", безпечну утилізацію гострих предметів без рекепінгу та запобігання перехресному інфікуванню через багатодозові флакони.
6. Проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ- інфекції у медичних працівників при виконанні професійних зобов'язань, які мали випадок контакту, що передбачає надання першої допомоги, (пошкодження шкіри, слизових оболонок, забруднення їх біоматеріалом пацієнтів). Заповнення форми повідомлення про аварійну ситуацію.

7. Приготування робочого розчину (миючих, дезінфектантів стерилянтів) у заданій концентрації.
8. Надання першої допомоги при отруєнні дезінфектантами;
9. Алгоритм заміни білизни (одноразової, багаторазової)
10. Пакування виробів медичного призначення перед стерилізацією (папір, крафт-пакети, контейнери).
11. Безпечне поводження з медичними відходами
12. Виконувати гігієну рук відповідно до визначених медичних показань та стандартів ПІІК.
13. Застосовувати засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) бар'єрного та респіраторного типу залежно від механізму передачі збудника.
14. Впроваджувати заходи профілактики інфекцій та інфекційного контролю в ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України для запобігання ІПНМД.
15. Здійснювати медсестринське суб'єктивне обстеження: збирання скарг, анамнезу хвороби та життя, збір епідеміологічного анамнезу.
16. Проводити медсестринське об'єктивне (фізикальне) обстеження інфекційного пацієнта за органами та системами.
17. Інтерпретувати анамнестичні дані, оцінювати загальний стан, визначати наявні й потенційні проблеми пацієнта, встановлювати медсестринські діагнози та складати індивідуальний план медсестринських втручань.
18. Проводити приймання, медичний тріаж та первинне санітарно-гігієнічне оброблення інфекційних хворих під час госпіталізації.
19. Оформлювати первинну медичну документацію на інфекційного пацієнта, який надходить до стаціонару (зокрема «Журнал обліку інфекційних захворювань» — форма № 060/о).
20. Заповнювати та надсилати «Екстрене повідомлення про інфекційне захворювання, харчове, гостре професійне отруєння, незвичайну реакцію на щеплення» (форма № 058/о) до Центру контролю та профілактики хвороб (ЦКПХ).
21. Виписувати направлення на лабораторні дослідження біологічного матеріалу пацієнта.
22. Здійснювати забір інфікованого матеріалу від хворого для бактеріологічного та бактеріоскопічного досліджень з дотриманням вимог біобезпеки.
23. Виконувати взяття та первинне висівання крові, сечі й калу для бактеріологічних досліджень.
24. Проводити забір крові для серологічних та біохімічних досліджень.
25. Технічно виконувати та оцінювати результати внутрішньошкірної діагностично-алергійної проби.
26. Надавати екстрену медичну допомогу та виконувати медсестринські втручання в разі розвитку анафілактичного шоку згідно з чинним клінічним протоколом.
27. Здійснювати збирання даних епідеміологічного анамнезу при підозрі на кишкові інфекційні хвороби.
28. Проводити взяття та первинне висівання крові для бактеріологічного дослідження на гемокультуру.
29. Виконувати забір та висівання фекалій для бактеріологічного дослідження на копрокультуру.
30. Здійснювати взяття та висівання сечі для бактеріологічного дослідження на уринокультуру.
31. Надавати невідкладну медичну допомогу та виконувати медсестринські втручання в разі розвитку кишкової кровотечі або підозрі на перфорацію кишки.
32. Виконувати промивання шлунка за допомогою товстого або тонкого зонда (залежно від показань).

33. Реалізовувати алгоритм проби на чутливість до чужорідних білків (за методом Безредка з метою десенсибілізації організму та профілактики анафілактичного шоку).
34. Виконувати забір крові для серологічних (зокрема, реакції Відаля) та біохімічних методів діагностики, забезпечуючи правильне маркування та транспортування зразків до лабораторії.
35. Забезпечувати збір та висівання блювотних мас і промивних вод шлунка для бактеріологічного дослідження.
36. Виконувати промивання шлунка за допомогою товстого або тонкого зонда (залежно від показань).
37. Технічно виконувати процедури очисної та сифонної клізм.
38. Здійснювати введення газовідвідної трубки для полегшення стану пацієнта при метеоризмі.
39. Виконувати визначення симптому Пастернацького за допомогою методу поколочування (перкусія) у поперековій ділянці з дотриманням деонтологічних принципів та алгоритму диференціальної діагностики патології нирок.
40. Реалізовувати алгоритм екстреної допомоги при розвитку інфекційно-токсичного (гіповолемічного) шоку на догоспітальному чи госпітальному етапі.
41. Організовувати та здійснювати первинні протиепідемічні заходи при виявленні пацієнта з підозрою на карантинну (особливо небезпечну) інфекцію.
42. Дотримуватися протиепізоотичних та протиепідемічних правил під час забору, пакування й транспортування до спеціалізованої лабораторії інфікованого матеріалу при підозрі на холеру.
43. Забезпечувати збір та висівання блювотних мас і промивних вод шлунка для бактеріологічного дослідження.
44. Надавати медсестринську допомогу пацієнту під час блювання та при розвитку синдрому зневоднення (ексикозу).
45. Реалізовувати лікарські призначення з пероральної та парентеральної регідратаційної й дезінтоксикаційної терапії з контролем показників гідратаційного балансу.
46. Підготовка до ректороманоскопії: готувати пацієнта до ректороманоскопії (дієта, очисні клізми), проводити дезінфекцію, очищення та стерилізацію ректоскопа.
47. Виконувати забір фекалій на яйця гельмінтів.
48. Виконувати забір фекалій на вірусологічне дослідження.
49. Виконувати забір жовчі для бактеріологічного дослідження на білікультуру.
50. Здійснювати збирання з даних епідеміологічного анамнезу при підозрі на інфекції з переважанням повітряно-крапельного механізму передачі.
51. Виконувати взяття мазків і змивів із носоглотки для вірусологічного дослідження з дотриманням правил асептики.
52. Реалізовувати алгоритм невідкладної медсестринської допомоги пацієнту під час гострого стенозуючого ларинготрахеїту (крупу) на догоспітальному чи госпітальному етапі.
53. Впроваджувати та контролювати заходи профілактики інфекцій та інфекційного контролю (ПІК) у ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України для запобігання внутрішньолікарняному поширенню аерозольних інфекцій.
54. Проводити фарингоскопію з метою візуального оцінювання, диференціації та трактування характеру нальотів на мигдаликах і слизовій оболонці ротоглотки (зокрема при підозрі на дифтерію).
55. Проводити забір матеріалу (мазків) із мигдаликів, глотки та носа при підозрі на

дифтерію для бактеріологічного і мікроскопічного досліджень.

56. Забезпечувати належне пакування та дотримання вимог протиепідемічного режиму під час транспортування інфікованого матеріалу до спеціалізованої лабораторії.
57. Володіти технікою введення гетерологічної протидифтерійної сироватки за методом Безредка (методом дробної десенсибілізації) з метою запобігання анафілактичним реакціям.
58. Реалізовувати алгоритм невідкладної медсестринської допомоги пацієнту під час гострого стенозуючого ларинготрахеїту (крупу) на догоспітальному чи госпітальному етапі.
59. Впроваджувати та контролювати заходи профілактики інфекцій та інфекційного контролю (ПІІК) у ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України для запобігання внутрішньолікарняному поширенню аерозольних інфекцій.
60. Виявляти й оцінювати класичні менінгеальні симптоми: ригідність потиличних м’язів, симптоми Керніга та Брудзинського .
61. Виконувати взяття мазків і змивів із носоглотки для вірусологічного дослідження з дотриманням правил асептики.
62. Забезпечувати належне пакування та дотримання вимог протиепідемічного режиму під час транспортування інфікованого матеріалу до спеціалізованої лабораторії.
63. Здійснювати підготовку пацієнта (фізичну та психологічну) до спинномозкової (люмбальної) пункції, асистувати лікарю під час її проведення та забезпечувати медсестринське спостереження за пацієнтом після процедури.
64. Впроваджувати та контролювати заходи профілактики інфекцій та інфекційного контролю (ПІІК) у ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України для запобігання внутрішньолікарняному поширенню аерозольних інфекцій.
65. Володіти технікою взяття вмісту везикул для мікробіологічного (бактеріологічного, вірусологічного) та мікроскопічного досліджень.
66. Надавати медсестринську допомогу та здійснювати моніторинг стану пацієнта при розвитку гіпертермічного синдрому.
67. Здійснювати збирання даних епідеміологічного анамнезу при підозрі на кров'яні інфекційні хвороби та захворювання з переважно трансмісивним механізмом передавання (зокрема, з'ясування трансфузійного, ін'єкційного та укусового анамнезу).
68. Володіти технікою взяття капілярної крові (з пальця) та приготування тонкого мазка і «товстої краплі» для мікроскопічного виявлення малярійного плазмодія.
69. Виконувати забір венозної крові для серологічних досліджень з дотриманням правил асептики та антисептики.
70. Надавати якісну невідкладну медсестринську допомогу та здійснювати моніторинг показників гемодинаміки пацієнта під час малярійного нападу (пароксизму) на етапах ознобу, жару та потовиділення.
71. Реалізовувати алгоритм невідкладних медсестринських втручань при розвитку гіпертермічного синдрому.
72. Організовувати та виконувати заходи щодо профілактики виникнення пролежнів у тяжкохворих та тривало гарячкувальних пацієнтів (контроль положення тіла в ліжку, догляд за шкірою, використання протипролежневих засобів).
73. Здійснювати збирання даних епідеміологічного анамнезу при підозрі на кров'яні інфекційні хвороби та захворювання з переважно трансмісивним механізмом передавання (зокрема, з'ясування трансфузійного, ін'єкційного та укусового

анамнезу).

74. Проводить огляд пацієнта на наявність педикульозу (головного, платтяного, лобкового).
75. Проводити комплексне санітарно-гігієнічне оброблення пацієнта при виявленні педикульозу з використанням сучасних дезінсекційних засобів (педикулоцидів) та заповненням відповідної облікової документації.
76. Здійснювати збирання клініко-епідеміологічного анамнезу при підозрі на кров'яні інфекційні хвороби, а також патології з множинними механізмами передачі (зокрема, з'ясування гемотрансфузійного, контактно-побутового, трансмісивного та професійного ризиків).
77. Виконувати внутрішньошкірну алергічну пробу з тулярином, проводити облік та інтерпретацію її результатів.
78. Проводити забір біологічного матеріалу у пацієнта з підозрою на чуму (пунктату бубону, вмісту везикул/виразок, мокротиння, мазка з глотки, крові) для лабораторного підтвердження діагнозу чуми, запобігаючи зараженню персоналу та поширенню інфекції.
79. Володіти алгоритмом забору вмісту пустул або везикул при підозрі на сибірку.
80. Проводити забір венозної крові для серологічних досліджень з дотриманням суворих правил асептики, антисептики та інфекційної безпеки.
81. Застосовувати засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) бар’єрного та респіраторного типу залежно від ступеня біологічної загрози.
82. Володіти технікою регламентованої послідовності одягання, зняття та знезараження захисного одягу (протичумного костюма / костюма біологічного захисту) при роботі з пацієнтами, які мають підозру на особливо небезпечні інфекції (ОНІ).
83. Здійснювати збирання даних клініко-епідеміологічного анамнезу при підозрі на інфекції з рановим, інокуляційним та контактним механізмами передачі (встановлення фактів укусів тварин, травматизації, контакту з тваринницькою сировиною).
84. Проводити клінічне оцінювання стану пацієнта та розпізнавати ранні симптоми-маркери:*при сказі:* гідрофобію, аерофобію, психомоторне збудження та агресивність; *при правці:* тризм (судоми жувальних м'язів), «сардонічну посмішку», опістотонус; *при бешисі:* місцеву яскраву еритему з чіткими межами («язиками полум'я») та валик інфільтрації; *при сибірці:* специфічний сибірковий карбункул із безболісним набряком та чорним струпом.
85. Виконувати екстрену первинну обробку ран, подряпин та саден при укусах або ослиненні тваринами (надання антирабічної допомоги).
86. Реалізовувати схеми та графіки *специфічної* імунопрофілактики згідно з Календарем щеплень та показаннями (введення антирабічної вакцини та антирабічного імуноглобуліну).
87. Технічно правильно вводити протиправцеву сироватку (або правцевий анатоксин) за методом Безредка (метод дробної десенсибілізації).
88. Організовувати та створювати в оточенні пацієнта умови максимального обмеження дії зовнішніх подразників (зорових, слухових, тактильних, акустичних) при госпіталізації хворих на сказ або правець (ізоляція в затемнену, шумоізольовану палату).
89. Забезпечувати безперервний моніторинг життєво важливих функцій організму під час судомного синдрому.

90. Суворо дотримуватися правил медичної етики, деонтології та транскультурального медсестринства при наданні допомоги пацієнтам у критичних станах.
91. Розпізнавати інфекційні захворювання та асоційовані інвазії з рановим і інокуляційним механізмами передавання на основі знань їхньої етіології, епідеміології, клінічних проявів та методів лабораторної діагностики для своєчасного обґрунтування тактики медсестринського догляду та лікування.
92. Надавати невідкладну долікарську медичну допомогу при гіпертермічному синдромі різного генезу з використанням фізичних методів охолодження та фармакологічних засобів за призначенням лікаря.
93. Виявляти провісники та надавати екстрену долікарську допомогу при печінковій комі з забезпеченням вітальних функцій організму та підготовкою пацієнта до негайної госпіталізації або інтенсивної терапії.
94. Виконувати визначення жовчних пігментів у сечі за допомогою проби Гмеліна з дотриманням правил техніки безпеки та алгоритму оцінки колірних змін для первинної діагностики порушень функції печінки та жовчовивідних шляхів.
95. Володіти алгоритмом надання першої невідкладної допомоги при аварійних ситуаціях: пошкодженнях шкіри, слизових оболонок або їх забрудненні біоматеріалом пацієнта з метою проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції на робочому місці.
96. Заповнювати медичну документацію для реєстрації аварійних ситуацій, зокрема Журнал за формою № 108-1/о, з дотриманням вимог конфіденційності та юридично-медичних норм.
97. Складати та реалізовувати план лабораторного і клініко-інструментального обстеження пацієнтів із безсимптомним інфекційним статусом ВІЛ (Z21) та хворобою, зумовленою ВІЛ (B20), згідно з чинними клінічними протоколами.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Поняття інфекційної безпеки в системі охорони здоров’я. Мета, завдання та принципи інфекційного контролю.
2. Поняття «інфекції, пов’язані з наданням медичної допомоги (ІПНМД)».
3. Основні причини виникнення ІПНМД. Класифікація ІПНМД за шляхами передачі.
4. Механізм розвитку епідемічного процесу (джерело – механізм – сприйнятливий організм).
5. Епідеміологічне значення умовно-патогенних мікроорганізмів.
6. Резистентність мікроорганізмів до антибіотиків і дезінфектантів.
7. Поняття про ендогенні та екзогенні інфекції. Поняття «носійство» та його роль у поширенні ІПНМД.
8. Адміністративний контроль системи ПІК: складові, функції, документи.
9. Роль керівника ЗОЗ у забезпеченні інфекційної безпеки.
10. Відділ з інфекційного контролю: склад, завдання, повноваження.
11. Епідеміологічний нагляд у ЗОЗ: види, етапи, форми обліку.
12. Моніторинг та оцінка ефективності заходів інфекційного контролю.
13. Навчання і підготовка персоналу з питань інфекційної безпеки. Внутрішній аудит та самооцінювання стану інфекційного контролю.
14. Стандартні запобіжні заходи: визначення, мета, основні складові.
15. Гігієна рук: значення, показання до миття та антисептики.
16. Засоби індивідуального захисту: види, правила використання, зняття. Інструменти бар’єрного захисту в медичних маніпуляціях.
17. Обробка біологічних матеріалів: правила, безпечні контейнери, транспортування.
18. Контактні запобіжні заходи: показання, ізоляція, правила догляду.

19. Краплинні та повітряні запобіжні заходи: принципи реалізації.
20. Поняття «безпечне середовище ЗОЗ».
21. Класифікація приміщень за рівнем мікробного ризику.
22. Медичний клінінг: поняття, етапи, технології.
23. Види прибирання (профілактичне, поточне, заключне) та їх послідовність. Дезінфекційні засоби: класифікація, вибір, вимоги до застосування.
24. Правила приготування робочих розчинів деззасобів.
25. Контроль якості дезінфекційних робіт.
26. Організація знезараження повітря у приміщеннях.
27. Репроцесинг виробів медичного призначення: поняття, етапи.
28. Передстерилізаційне очищення: мета, методи, контроль. Робота мийно-дезінфекційного обладнання (МДО): правила експлуатації.
29. Методи стерилізації (фізичні, хімічні) та їх показання. Види стерилізаційного контролю (фізичний, хімічний, біологічний). Вимоги до умов зберігання стерильних виробів.
30. Біологічні ризики для медичних працівників. Класифікація аварійних ситуацій у медичній практиці.
31. Постконтактна профілактика ВІЛ-інфекції. Профілактика інфікування гепатитом В і С у медичних працівників. Засоби колективного захисту від біологічних факторів.
32. Визначення медичних відходів. Вимоги до поводження з медичними відходами. Безпечне транспортування медичних відходів усередині ЗОЗ. Наслідки порушення правил поводження з відходами для персоналу та довкілля.
33. Профілактика катетер-асоційованих інфекцій кровотоку.
34. Профілактика інфекцій сечовивідних шляхів при катетеризації.
35. Профілактика пневмонії, асоційованої з ШВЛ.
36. Профілактика інфекцій області хірургічного втручання.
37. Поняття «культура безпеки пацієнта». Поведінкові та етичні аспекти забезпечення інфекційної безпеки “Формування культури безпеки”.

Загальна частина

38. Поняття “інфекція”, “інфекційний процес”. Основні питання загальної патології інфекційних хвороб. Сучасне вчення про інфекційні хвороби. Поширення інфекційних хвороб. Поняття про носійство.
39. Фактори, що впливають на розвиток інфекційного процесу. Різні форми взаємодії мікро- і макроорганізму. Значення чинника патогенності мікроорганізмів. Значення імунітету та вікової реактивності організму в інфекційному процесі. Значення чинників навколишнього середовища, попередніх і супутніх захворювань, умов харчування, професійних чинників, вітамінної недостатності тощо.
40. Найхарактерніші відмінні ознаки інфекційних хвороб (специфічність, заразність, епідемічність, циклічність, розвиток імунних реакцій у динаміці хвороби), їх характеристика.
41. Форми перебігу інфекційної хвороби (за тривалістю, тяжкістю тощо). Загострення, рецидиви, ускладнення. Носійство.
42. Поняття про епідемічний процес, епідемічний осередок, спорадичну захворюваність, епідемію, пандемію, ендемію. Чинники епідемічного процесу (джерело збудника інфекції, механізми і фактори передавання збудників, сприйнятливість населення).
43. Класифікація інфекційних хвороб, міжнародна та адаптована до міжнародних вимог класифікація Л.В. Громашевського.
44. Основні принципи профілактики інфекційних хвороб. Профілактика специфічна і загальна. Профілактичні заходи щодо джерела інфекції, розриву шляхів передавання, сприйнятливого населення. Менеджмент медсестри в проведенні їх. Медсестринське спостереження в осередку інфекції.
45. Кабінет щеплень: основна документація (календар щеплень, облікові форми) оснащення, бактеріальні препарати для щеплень, правила та умови зберігання

вакцин і сироваток. Принципи організації проведення щеплень. Щеплення планові та за епідемічними показаннями. Вакцинація, ревакцинація. Протипоказання щодо щеплень, можливі ускладнення та наслідки вакцинації.

46. Структура інфекційної служби, інфекційної лікарні. Программа профілактики інфекцій та інфекційний контроль (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України. Режим роботи медичного персоналу в інфекційних відділеннях різного профілю. Менежмент організації медсестринської допомоги інфекційним хворим, профілактику ІПНМД,
47. Кабінет інфекційних захворювань: участь у виявленні, реєстрації та ізоляції інфекційних пацієнтів. Участь медсестри в проведенні протиепідемічних заходів щодо хворих, носіїв, контактних осіб. Організація і методи диспансерного нагляду. Программа профілактики інфекцій та інфекційний контроль (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України. Методи діагностики інфекційних хвороб: суб'єктивні, об'єктивні та лабораторні методи дослідження.
48. Задоволення потреб пацієнта при інфекційних хворобах. Медсестринське обстеження: скарги, анамнез, характерні опорні симптоми і синдроми інфекційної патології. Значення встановлення медсестринського діагнозу та складання плану медсестринських втручань для наступної медсестринської діяльності з медсестринського спостереження та догляду за інфекційними пацієнтами.
49. Лабораторна діагностика, менежмент медичної сестри в підготовці пацієнта та взятті інфікованого матеріалу для специфічних методів дослідження (бактеріологічних, мікроскопічних, серологічних, алергологічних тощо). Сучасні методи інструментальної діагностики. Программа профілактики інфекцій та інфекційний контроль (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України.
50. Менеджмент медсестри у виконанні лікарських призначень. Засоби специфічного лікування (антибіотики, сульфаніламіди, нітрофуранові, бактеріофаги, антипаразитарні, лікувальні сироватки та вакцини, імуноглобуліни тощо). Можливі побічні реакції: алергійні, ендотоксичні і дисбактеріозні. Засоби неспецифічного лікування: патогенетичного і симптоматичного (дезінтоксикаційні, десенсибілізуючі, регідратаційні, протизапальні, гормональні, протисудомні, знеболювальні, вітаміни тощо). Оцінювання результатів медсестринських втручань та корекція їх за необхідності. Программа профілактики інфекцій та інфекційний контроль (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних наказів МОЗ України.
51. Анафілактичний шок: його симптоми, принципи надання медсестринської допомоги, заходи з профілактики.
52. Морально-етичні правила та деонтологічні норми в інфектології.

Спеціальна частина

53. Черевний тиф. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта : медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, їхня реалізація з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (під час гарячки, інтоксикації, закрепів — очисні клізми, під час метеоризму — газовідвідна трубка; медсестринська допомога в разі ускладнень: кишкової кровотечі, перфорації кишки, інфекційно-токсичного шоку). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
54. Паратифи А і В. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом, оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Порівняльна характеристика хвороби з черевним тифом.

55. Харчові токсикоінфекції. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі нудоти, блювання, болю в животі, промивання шлунка; очисні клізми, введення сорбентів тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
56. Сальмонельоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі інтоксикації, нудоти, блювання, проносів, контроль за характером випорожнень, промивання шлунка, очисні клізми). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
57. Ботулізм. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (зондове промивання шлунка, сифонні клізми, введення сорбентів, протиботулінічної сироватки тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
58. Шигельоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі інтоксикації, тенезмів тощо; характеристика випорожнень: домішки слизу, крові, гною). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
59. Холера. Визначення, характеристика хвороби як особливо небезпечної, карантинної інфекції. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики (правила взяття та трансформації інфікованого матеріалу), спостереження, догляду за пацієнтом (у разі проносів, блювання, зневоднення, судом, гіпотермії, здійснення точного обліку кількості рідини, яку втрачає пацієнт, виконання лікарських призначень з регідратаційної терапії тощо). Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України під час особливо небезпечної карантинної хвороби.
60. Ешерихії (кишкова колі-інфекція). Етіологія (характеристика ентероінвазивних, ентеропатогенних та ентеротоксичних E.coli). Епідеміологія. Класифікація (за клінічними формами: шигельозоподібна, сальмонельозоподібна, холероподібна, позакишкова). Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі блювання, проносів, дегідратації тощо; враховуючи швидкість розвитку гіпокаліємії — з перших годин відвари, які містять

солі калію: із сухофруктів, каротинова овочева суміш тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.

61. Кишковий єрсиніоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація.Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі інтоксикації, нудоти, блювання, проносів, контроль характеру випорожнень тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
62. Поліомієліт. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
63. Вірусні гепатити А і Е. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта (особливості перебігу гепатиту Е у вагітних). Встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (ліжковий режим, дієтотерапія, лужні мінеральні води, контроль за кольором шкіри, слизових оболонок, сечі, калу, регулярністю випорожнень). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
64. Вірусні гепатити В, С, Д. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (ліжковий режим, дієтотерапія, лужні мінеральні води, контроль за кольором шкіри, слизових оболонок, сечі, калу, регулярністю випорожнень, за проявами геморагічного синдрому; медсестринська допомога під час печінкової енцефалопатії). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Протиепідемічні заходи. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України. Дотримання правил медичної етики та деонтології.
65. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (під час гарячки, інтоксикації — гаряче пиття, протирання тіла теплою водою з оцтом, содове полоскання ротоглотки, оксигенотерапія тощо). Виконання лікарських призначень з антивірусної терапії: ремантадин, аміксин, арбідол, амізон,рекомбінантних інтерферонів тощо. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України. Дотримання правил медичної етики та деонтології

66. Парагрип. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
67. Аденовірусна інфекція. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, їх реалізація з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
68. Дифтерія. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (виявлення ознак токсикозу, крупу, медсестринська допомога під час стенозуючого ларинготрахеїту). Виконання лікарських призначень (введення протидифтерійної сироватки за методом Безредки тощо). Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики, значення планової активної імунізації. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України
69. Гострий тонзиліт (Ангіна). Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, їх реалізація з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
70. Інфекційний мононуклеоз. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
71. Менінгококова інфекція. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Менінгококковий назофарингіт, менінгококцемія, менінгоенцефаліт. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі гарячки, ознобу, блювання, збудження, порушення свідомості, геморагічних проявах на шкірі тощо). Вимоги до взяття інфікованого матеріалу (слизу з носоглотки, крові, спинномозковий рідини тощо) та його транспортування до лабораторії. Роль медсестри в підготовці пацієнта до спинномозкової пункції, спостереженні після процедури. Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.
72. Малярія. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення

медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (під час малярійного нападі — ознобу, гарячки, профузного потовиділення; взяття і приготування мазка і товстої краплі для паразитоскопії). Виконання лікарських призначень. Протималярійні препарати. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики.

73. Висипний тиф (епідемічний, вошивий). Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі гарячки, порушення свідомості, збудження, висипки; профілактика пролежнів, контроль за сечовипусканням тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Заходи в осередку інфекції. Значення огляду на педикульоз, проведення санітарного оброблення пацієнта. Боротьба з педикульозом серед населення. Хвороба Брілла.
74. Кліщовий енцефаліт. Визначення. Етіологія. Епідеміологія (роль іксодових кліщів як резервуара інфекції та переносників). Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі гарячки, блювання, нудоти, головного болю, непритомності, порушенні ковтання, болю у м’язах шиї, плечового пояса тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики (знищення кліщів та захист від їх укусів).
75. ВІЛ-інфекція/СНІД. Визначення, короткі історичні відомості. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Створення умов медичної безпеки під час роботи з ВІЛ-інфікованим пацієнтом. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (за температурою тіла, випорожненнями, збільшенням лімфатичних вузлів, наявністю висипки, проявами кашлю, масою тіла тощо, а також спостереження та догляд залежно від стадії перебігу та наявності опортуністичних хвороб). Виконання лікарських призначень (антиретровірусна терапія, імуномодулятори тощо). Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Виконання заходів з профілактики внутрішньолікарняних заражень ВІЛ-інфекцією (згідно з чинними наказами МОЗ України). Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України. Алгоритм дій під час аварії (у разі поранень, забруднень шкіри, слизових оболонок медичного персоналу під час роботи з кров’ю та іншими біологічними рідинами пацієнтів під час діагностичних і лікувальних процедур, а також під час здійснення догляду за пацієнтами) заходів екстренна пост контактно профілактика. Ознайомлення з вмістом аптечки для надання медичної допомоги. Реєстрація аварій в “Журналі реєстрацій аварій під час надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим...” за формою № 108-О.
76. Сказ. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта (страх води, рухів повітря, світла, звуків, слинотеча, збудження, агресія, судоми тощо), встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань, реалізація їх з

лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (максимальне забезпечення умов для зменшення страждань пацієнта, обмеження дії зовнішніх подразників: перебування в затемненій палаті, без шуму, вібрацій, подувів вітру, протягів, із закритими водопровідними кранами тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Антирабічні щеплення. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України.

77. Правець. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі судом, порушень акту ковтання, дихання, затримання сечовипускання, пітливості, закрепів тощо). Встановлення цілодобового постійного спостереження з оптимальними умовами (затемнене приміщення, м'яке ліжко, свіже повітря, уникнення зайвих рухів під час процедур тощо). Виконання лікарських призначень (антиправцевий імуноглобулін, сироватка за методом Безредки, введення протисудомних, заспокійливих, серцевих засобів тощо). Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики: неспецифічної та специфічної (значення планової вакцинації, заходів екстреної імунізації тощо).
78. Лептоспіроз. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта (гарячка, міалгії, блювання, олігурія, спрага, висипка, крововиливи, кровотечі, гепатоспленомегалія, інтоксикація тощо). Встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі гарячки, м'язового болю, спрагу, кровотечі; контроль за водним балансом, діурезом, дотриманням дієти тощо). Виконання лікарських призначень (протилептоспірозний імуноглобулін за методом Безредки, антибіотики, сечогінні, антигістамінні, дезінтоксикаційні тощо). Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України. Принципи профілактики: заходи в осередку, загально-санітарні (роль дератизації, охорони джерел водопостачання тощо) та специфічні (вакцинація певних контингентів населення).
79. Чума. Етіологія. Епідеміологія: характеристика хвороби як карантинної інфекції. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, постановка медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (у разі гарячки, інтоксикації, виразкових процесів на шкірі, нагноєння бубонів тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики: особиста безпека медичного персоналу, протичумний костюм. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України під час чуми як особливо небезпечної карантинної інфекції. Тактика медичного персоналу під час карантинних інфекцій.
80. Сибірка. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики, спостереження, догляду за пацієнтом (при гарячці,

інтоксикації, сибірково-виразкового карбункула тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України.

81. Туляремія. Визначення. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація (за клінічними формами: шкірно-бубонна, очно-бубонна, ангінозно-бубонна, абдомінальна, легенева). Задоволення потреб пацієнта: медсестринське обстеження пацієнта (скарги, анамнез хвороби та життя, епідеміологічний анамнез), визначення наявних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань, реалізація їх з лабораторної діагностики (внутрішньошкірна проба з тулярином тощо). Медсестринське спостереження, догляд за пацієнтом (зігрівальний компрес, сухе тепло на ділянку бубона, промивання очей, полоскання ротоглотки, допомога під час кашлю тощо). Виконання лікарських призначень. Оцінювання та корекція медсестринських втручань. Принципи профілактики. Протиепідемічні заходи в осередку. Специфічна та екстрена медикаментозна профілактика. Заходи професійної безпеки з інфекційним пацієнтом, профілактика інфекцій та інфекційний контролю (ПІІК) в ЗОЗ відповідно до чинних Наказів МОЗ України (особливо серед сільського населення та тих, що контактують з тваринами і гризунами).

Політика курсу

1. Відвідування та організація навчального процесу

Систематичність: Опанування курсу передбачає обов'язкову та систематичну участь здобувача освіти в аудиторних заняттях (лекції, практичні, симуляційні), а також належне виконання самостійної роботи.

Пропущені заняття: Пропущені з поважних або неповажних причин практичні та симуляційні заняття підлягають обов’язковому відпрацюванню в установленому коледжем порядку. Пропущені теоретичні блоки відпрацьовуються шляхом виконання індивідуальних завдань чи комп'ютерного тестування.

Пунктуальність: Запізнення на заняття не допускаються, оскільки це порушує регламент навчального процесу та симуляційного відпрацювання алгоритмів.

2. Академічна доброчесність

Здобувачі вищої освіти зобов’язані дотримуватися принципів академічної доброчесності (ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»).

Вимоги: Усі письмові роботи, колоквіуми, тести та практичні завдання мають виконуватися самостійно.

Ні плагіату та списуванню: Використання сторонніх джерел інформації, шпаргалок, цифрових пристроїв під час складання підсумкового контролю (комп'ютерного колоквіуму) чи демонстрації практичних навичок категорично заборонено.

У разі виявлення фактів академічної недоброчесності здобувач отримує оцінку «незараховано» за відповідне завдання/контроль та притягується до дисциплінарної відповідальності згідно з Положенням коледжу.

3. Техніка безпеки та збереження власного здоров'я

Оскільки дисципліна передбачає відпрацювання алгоритмів догляду, виконання медичних маніпуляцій, забору біоматеріалу, репроцесингу та поводження з медичними відходами:

Форма одягу: На практичні та симуляційні заняття здобувач зобов'язаний з'являтися у чистому медичному одязі (халат/костюм), змінному взутті, із зібраним волоссям та дотриманням правил гігієни рук (коротко стрижені нігті без покриття).

Використання ЗІЗ: Під час симуляційних тренінгів здобувачі суворо дотримуються правил використання засобів індивідуального захисту (маски, рукавички, захисні екрани/окуляри).
Безпека: Неухильне дотримання правил охорони праці, біологічної безпеки та санітарно-протиепідемічного режиму є обов'язковою умовою допуску до виконання практичних навичок.

4. Комунікаційна політика та етика взаємодії

Комунікація між викладачем та здобувачами ґрунтується на принципах взаємоповаги, академічної етики, партнерства та професіоналізму.
Звернення та консультації електронною поштою чи в Google Classroom мають здійснюватися в робочий час з дотриманням правил ділового листування.
В аудиторії та під час онлайн-занять заохочується конструктивна дискусія, активна командна робота та дотримання етичних норм медсестринської діяльності.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Медсестринство в інфектології, інфекційний контроль» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання.
Політика оцінювання базується на комплексному та компетентнісному підходах. Вона поєднує теоретичні знання та бездоганне володіння практичними навичками. Обов'язковими є дотримання правил техніки безпеки та академічної доброчесності. Порядок відпрацювання пропущених занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Інформаційні ресурси

• підручники:
Клінічне медсестринство в інфектологи : навч. посіб. / В.І. Бельдій, У. П. Весклярова, Т.В. Покровська, Л.Г. Вовк та ін. - К. : ВС "Медицина", 2022. - 264 с.
Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль : навч. по-сіб. / К.В. Юрко, В.М. Козько, г.О. Соломенник. - К. : ВСВ «Медицина», 2020. - 296 с.
Інфекційні хвороби : підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін. ; за ред, О.А. Голубовської. - 4-е вид, переробл. та доповн. - К.: ВСВ "Медицина", 2022. - 464 с;кольор. Вид
Військова епідеміологія: навчальний посібник (IV р. а.) / Н.О. Виноград, З.П. Василишин, Л.П. Козак Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»,Кількість сторінок: 184 (чорно-білі) Рік: 2018,Формат: 60x90/16ISBN: 978-617-505-710-0
• методичні матеріали

• електронний курс:

https://courses.phc.org.ua/dashboard

https://www.who.int/

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії фундаментальних медичних дисциплін та практичної підготовки

Протокол № ____ від «____» _____ 2026 р.

Голова ЦК _____ / _____ /

(підпис) (прізвище, ім'я)